

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Din nou, la început de drum

Începem un nou an universitar. Ne pregătim să răspundem exigențelor formale imediate ale sistemului de învățământ, dar, în același timp, ieșind pentru câteva clipe din torentul năvalnic al pregătirilor și al sarcinilor unui nesfârșit „ultim moment”, al „deadline”-urilor publicistice și al urgențelor birocratice sau administrative, încercăm o privire detașată și reflexivă asupra educației teologice pe care o realizăm în cadrul facultății noastre, pentru a-i înțelege mai bine locul și rostul în lumea de astăzi și pentru a vedea mai limpede traiectoria formativă pe care aceasta trebuie să se regăsească.

Fiind o activitate complexă, care atinge toate dimensiunile personalității celor implicați în acest domeniu, învățământul teologic poate fi privit din multe perspective. Un aspect trebuie, însă, mereu subliniat și aprofundat: legătura strânsă dintre teologia autentică și viața creștină. Educația teologică, înfăptuită în mod programat și sistematic în școlile de profil, pornește ca o necesitate a vieții bisericești parohiale. Ea este legată inseparabil de comunitatea credinței deoarece oferă instrumentele conceptuale prin care raportul dintre Dumnezeu și lumea creată de El poate fi descris și înțeles. Dar învățarea credinței sau, după o expresie a Sfântului Apostol Pavel, învățarea lui Hristos (Efeseni 4, 20) are și o necesară componentă harismatică și, de aceea, având acest suport al Duhului dător de viață, educația teologică trebuie să fie și ea dătoare și formatoare de viață. Este grăitoare în acest sens o afirmație făcută de Părintele Profesor Georges Florovski cu mai mult de jumătate de secol în urmă, care, într-un articol despre eclesiologie, spunea că orice discuție despre Biserică trebuie să se mute din sala de clasă în „templu”. Ne putem însuși acest îndemn și atunci când vorbim despre educația teologică, cu aspectul ei spiritual și cel intelectual. „Templu”, sau mai bine zis cultul liturgic, sacramental al Bisericii este mediul în care teologia se exprimă și se manifestă cel mai clar ca o celebrare a vieții celei noi și veșnice. Când învățământul teologic se separă de rugăciune, de viața parohiei, el devine un artefact, un discurs intelectual cu fața întoarsă doar spre trecut.

Teologia nu este arheologie, ci viață, după cum a afirmat în repetate rânduri și Preafericitul Patriarh Daniel. Pentru noi, cercetarea vremurilor vechi trebuie să fie doar punctul de plecare în înțelegerea interacțiunii lui Dumnezeu cu omenirea, nu doar în trecut ci și în prezent și viitor. Într-un articol dedicat învățământului teologic, decanul Seminarului teologic „Sfântul Herman” din Alaska, Părintele Robert Arida, spunea: „În experiența mea de profesor la acest seminar și de preot de parohie, una dintre cele mai periculoase deformări ale educației teologice pe care le-am întâlnit a fost divorțul acesteia de viață. Cât de ușor este să transformi teologia ortodoxă într-o disciplină academică sau într-o carieră academică lipsită de acostare spirituală!”. Un strigăt de avertizare care merită luat în seamă. Este adevărat că învățământul contemporan pretinde performanțe academice, dar conținutul predării trebuie să se întemeieze și să trimită mereu la viața duhovnicească. Studiul Scripturii, al Istoriei, Liturgicii, Patrologiei sau Dogmaticii nu trebuie separat de căutarea „Împărăției lui Dumnezeu și a dreptății Lui” (Matei 5, 33). Excelența academică nu trebuie urmărită în detrimentul sporiții în harul Sfântului Duh, ci împreună cu aceasta. Înțelegerea teologiei sau a educației teologice ca fiind ceva paralel cu viața în Hristos conduce la o deeturnare a cuvintelor din vocabularul credinței spre o teologie falsă. Această teologie falsă, însoțită de o spiritualitate falsă, își pierde etosul evanghelic, înlocuind mântuirea și transfigurarea omului și a lumii cu utopii sociale și politice, după cum putem vedea în unele curente teologice occidentale.

Formarea duhovnicească și intelectuală a teologului ortodox este înrădăcinată în disciplina ascetică a Bisericii. Prin efortul ascetic sinea egocentrică se răstignește și se deschide spre iubirea și slujirea lui Hristos și a aproapelui. Dinamica acestei nevoițe a pocăinței, rugăciunii, postirii și înfrânării pornirilor trupesti și sufletești este surprinsă cel mai bine de Sfântul Ioan Botezătorul: „Trebuie ca El (Hristos) să crească iar eu să mă micșorez” (Ioan 3, 30).

Continuare în pagina 2

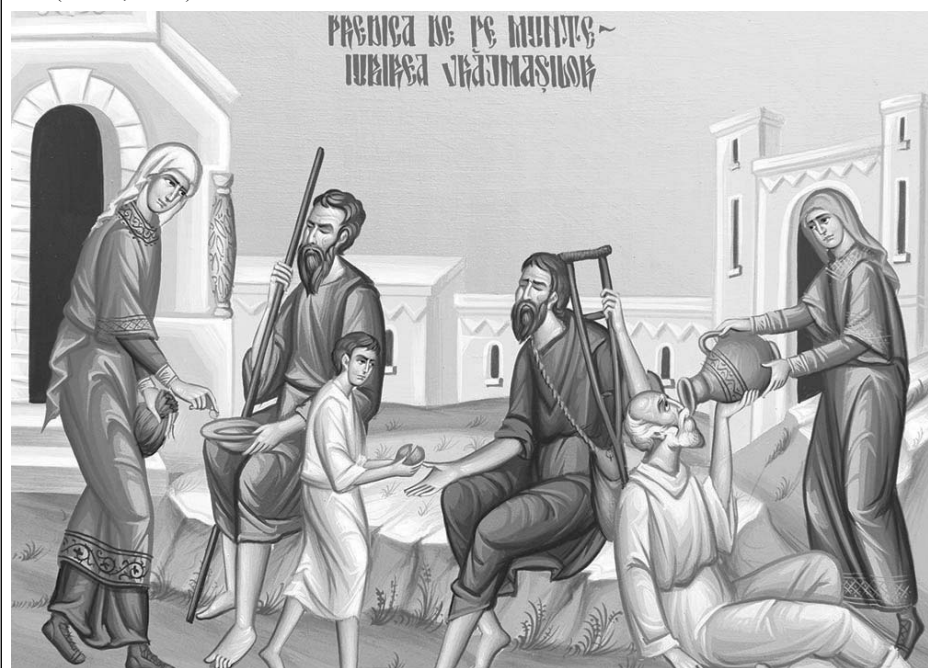
Pr. Adrian MURG

PREDICA

Iubirea vrăjmașilor

Duminica a XIX-a după Rusalii

„Zis-a Domnul: Precum voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea. Și dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată puteți avea? Căci și păcătoșii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei. Și dacă faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce mulțumire puteți avea? Că și păcătoșii același lucru fac. Și dacă dați împrumut celor de la care nădăduiți să luați înapoi, ce mulțumire puteți avea? Că și păcătoșii dau cu împrumut păcătoșilor, ca să primească înapoi întocmai. Ci iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și dați cu împrumut, fără să nădăduiți nimic în schimb, și răsplata voastră va fi multă și veți fi fiii Celui Preaînalt. Că El este bun și cu cei nemulțumitori și răi. Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv.” (Luca 6, 31-36)

Porunca iubirii vrăjmașilor dată nouă de Mântuitorul provoacă mințea și inima noastră la dărâmare și risipirea zidurilor de ne iubire cu care ne-am înconjurat pentru a ne apăra de reala sau părelnică vrăjmășie uneltită de semenii noștri împotriva noastră. Împotriva vrăjmașilor, mecanismul instinctiv de apărare al firii căzute reacționează prin ură, deseori numită justiție sau dreptate. Din punct de vedere omenesc, vrăjmășia cu care semenul lucrează împotriva mea nu poate fi transformată în iubire; nu poate fi transfigurată în durere pentru răul pe care îl suferă vrăjmașul meu prin faptul că îmi face mie rău; nu poate fi acoperită de lumina iertării desăvârșite. Părintele Arsenie Boca spune: „Îndărătnicii de noi, n-ar trebui să vorbim despre această poruncă a desăvârșirii și iubirii de vrăjmași, fiindcă nu facem altceva decât ne scuzăm mereu, că nu putem. Cu alte cuvinte repetăm același păcat, pe care l-a făcut Adam, dând vina pe Dumnezeu pentru căderea sa. Înfruntăm pe Dumnezeu că ne-a poruncit un lucru imposibil.” Cred că înfruntarea lui Dumnezeu de care amintește Părintele vine pe fondul neconștientizării depline a darurilor pe care Dumnezeu le-a sădit în om.

Totuși, cred că nu putem trece cu vederea ceea ce se întâmplă în vremea noastră în Siria și în alte colțuri ale lumii, unde creștinii sunt persecutați în formele cele mai diabolice cu puțință,

le sunt confiscate bunurile, le sunt omorâți copiii, soțiile, soții, sunt puși pe fugă. În acest context atroce cum este cu puțință de împlinit porunca Mântuitorului? Cum poate fratele creștin să-l iubească pe fratele musulman care i-a omorât copiii, sau soția? Cum poate să-l iubească pe cel care i-a scos ochii sau i-a produs tot felul de mutilări? La acest nivel, iubirea de vrăjmași devine o imensă greutate, pe care nicio putere omenească nu o poate clinti din loc. Reacția pur omenească merge înspre răzbunare sau înspre disperare. Nu poate intui calea împăratească, sau de mijloc. Situația este prea tensionată pentru a nu reacționa în notă extremistă.

Pe de altă parte, știm că Mântuitorul ar fi putut chema mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri pentru a se răzbuna pe cei care l-au prins, dar nu a făcut-o. Știm că în grădina Ghetsimani a trecut prin cele mai cumplite dureri sufletești, dar nu a disperat. Mântuitorul nu s-a lăsat tras nici în răzbunare, nici în disperare. A asumat Crucea, și de pe cruce a revărsat iubirea Lui peste prigonitorii care L-au răstignit. Părintele Ioan Sabău, preot în localitatea Folt, jud. Hunedoara, asumând și înțelegând suferința anilor grei de închisoare, se exprima astfel: „Abia în închisoare mi-am început misiunea preoțească.

Continuare în pagina 2

Pr. Ionel SCÂNTEIE

Din sumar

► Două susțineri de teze doctorale la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad
pagina 3, Filip Albu

► Știri
pagina 4

Iubirea vrăjmașilor

Urmare din pagina 1

Acolo am înțeles, nu teoretic, ci pe viu, că preoția nu e o meserie, ci o smulgere din iad a oii rătăcite. Acolo am învățat să mă rog și tot acolo am simțit dependența de Dumnezeu, pentru că totul atârna de Dumnezeu și toate veneau de la El.” Părintelui Oprea Crăciun de la Cinciș – și el un „locuit de Dumnezeu” prin temnițele comuniste – îi spunea că „nu noi am fost închiși. **Ținta lor era Dumnezeu. Pe El îl târau, de fapt, prin tribunale și celule.**” Așa au ajuns temnițele „ferestre către Cer”, pentru că, de fapt, ele au fost „asalturi ale iadului către Dumnezeu”. Și cu toate acestea părintele Ioan a considerat că s-a „hodinit cât a fost în închisoare. Dumnezeu o vrut așa. Nu m-au învățat școlile și cărțile cât de multe m-a-nvățat

pușcăria. Erau oameni foarte credincioși acolo. De la ei am învățat în închisoare psalmii și Evanghelia după Ioan pe de rost” (George Crășnean, rev. Lumea Credinței, fev. 2010). Bine de reținut modul în care părintele a înțeles vrăjmășia pe care trebuia să o suporte din partea chinuitorilor: **Ținta lor era Dumnezeu. Pe El îl târau, de fapt, prin tribunale și celule.** Această înțelegere este rod al prezenței harului Duhului Sfânt în minte și în inimă. Oamenii care au putut ierta răutățile la care au fost supuși, au fost oameni înduhovniciți. Doar în Duhul Sfânt omul poate evita extremismele și poate asuma liber și măntuitor experiența de viață dură la care este supus. Omul duhovnicesc simte mai mult pe Dumnezeu în sine decât se simte pe sine

însuși, actualizând în sine cât mai deplin cu putință îndemnul Sfântului Apostol Pavel: „nu știți că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt care este în voi, pe care-L aveți de la Dumnezeu și că voi nu sunteți ai voștri?” (I Cor. 6, 19)

Omul locuit de Dumnezeu, omul duhovnicesc, fiind purtător al harului Duhului Sfânt, primește în sine puterea de a privi la vrăjmași așa cum Hristos a privit; de a vorbi cu vrăjmașii așa cum Hristos a vorbit; de a se ruga pentru vrăjmași așa cum Hristos S-a rugat. Omul singur nu poate privi odihnit înspre vrăjmașii săi, este nevoie să se lase locuit și învățat de Dumnezeu, Cel care vrea ca toți oamenii să se măntuiască, inclusiv vrăjmașii mei și mai ales vrăjmașii Lui, pentru care S-a răstignit, a murit și a înviat.

Din nou, la început de drum

Urmare din pagina 1

Aceste cuvinte cuprind în ele viața teologului ascet. Ele descriu o viață care permite minții și inimii să participe la activitatea creatoare a Duhului Sfânt. Iar această creativitate rodește într-o teologie vie și adevărată, care poate să răspundă noilor întrebări și provocări ale secolului în care trăim. Știința, tehnologia, globalizarea, problemele categoriilor sociale vulnerabile, sexualitatea, ecologia, etc., sunt subiecte actuale pe care teologul ortodox trebuie să le cerceteze în lumina Tradiției Bisericii, cu mintea luminată de harul dumnezeiesc.

Vom porni, așadar, în acest nou an universitar cu conștiința reînnoită a teologiei ca dar și chemare de a ne apropia cu smerenie de taina lui Hristos și a Bisericii Sale, de a purta cu voie bună jugul studiului și sarcina ostenețelor duhovnicești și de a ține neștirbit dreptarul învățaturii sănătoase care ne-a fost încredințată și căreia, totodată, conform unei alte expresii pauline, i-am fost încredințată (Romani 6, 17).

Taina Sfântului Mir

Strâns legată de Taina Sfântului Botez și integrată ei este Taina Mirungerii, care adaugă și ea celui botezat harul și darurile sale. În Biserica Ortodoxă imediat după botez este administrată Taina Mirului. Taina Sfântului Mir este lucrarea sfântă prin care creștinul botezat se unge la organele simțurilor, pentru a se împărtăși cu darurile Sfântului Duh. Prin ungerea cu Sfântul Mir, sufletul creștinului se pecetluiește cu cele șapte daruri ale Sfântului Duh care sunt: înțelepciunea, înțelegerea, sfatul, tăria în credință și în virtute, cunoștința, curiozitatea și temerea de Dumnezeu. (Isaia 11, 2). Din momentul miruirii creștinul devine biserica Duhului Sfânt, templul lui Dumnezeu (I Corinteni 3, 16; 6, 18). Această taină nu poate fi administrată de un laic ci numai de către un episcop sau preot. Prin această taină se împărtășește harul Sfântului Duh pentru stăruirea, creșterea și întărirea în sfințenia primită prin botez.

Măntuitorul a anunțat așezarea acestei Sfinte Taine spunând: „Cel ce crede în Mine, râuri de apă vie – precum a zis Scriptura – vor curge din pântecul lui”. Sfântul Evanghelist Ioan adaugă îndată lămurirea: „Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-l primească acei ce cred în En. Căci până atunci Duhul nu fusese dat pentru că Iisus nu fusese încă preamărit” (Ioan 7, 38-39). Este limpede că această împărtășire avea să fie posibilă abia după Pogorârea Sfântului Duh după cum ne spune însuși Sfântul Ioan. Peste tot este vorba în chip hotărât de o taină și nu de un simplu simbol. Nu ni se spune când anume și cu ce ocazie a fost așezată această Taină. Probabil însăși Pogorârea Sfântului Duh să fie momentul așezării ei. În tainica Sa convorbire nocturnă cu fariseul Nicodim, Măntuitorul a spus, între altele că: „De nu se va naște cineva din apă și din Duh nu va putea să intre în Împărăția Lui Dumnezeu” (Ioan 3,5). Pe lângă botezul prin apă, El fixa astfel obligativitatea unei a doua taine necesare pentru măntuire adică mirungerea prin care, orice creștin primește darurile Sfântului Duh. Primitorii Tainei Mirungerii sunt

toți cei botezați în numele Sfintei Treimi (Fapte 8, 15-17; 19, 6). De aceea, această taină nu se repetă decât numai într-un singur caz și anume atunci când se administrează ereticilor și schismaticilor care se întorc la Ortodoxie după lepădarea publică a ereziei sau schismei și venirea la dreapta credință. Ereticii nu au taina Sfântului Mir. Nici nu o au nici nu o recunosc, ca și când Sfânta Scriptură nu ar face nici o amintire de ea. În Vechiul Testament, după rânduiala făcută de Moise Proorocul, altarele, preoții și regii când intrau în slujbă, se miruiau. Astfel știm că a fost miruit corul sfânt, altarele și toate mierele lui (Ieșire 37, 29; 40, 9-11); a fost miruit Aaron împreună cu fiii lui (Levitic 8, 2, 10-12) și Regii Saul (I Regi 15, 1), David (Psalmul 88, 20) și Slomon (III Regi 1, 39). În Noul Testament, Măntuitorul făgăduiește Apostolilor pe Duhul Sfânt (Ioan 14, 16-17, 26; 15, 26; 16, 13; Fapte 1, 4-5, 8). Făgăduința aceasta se împlineste la Rusalii, când Duhul Sfânt se coboară peste ei în chipul limbilor de foc (Fapte 2, 1-4) și îi sfințește. Împărtășirea Duhului Sfânt celor ce se botezau la început se făcea prin punerea mâinilor, apoi tot din vremea Apostolilor, prin ungerea cu Sfântul Mir, Apostolii Petru și Ioan împărtășesc Duhul Sfânt creștinilor botezați din Samaria prin punerea mâinilor (Fapte 8, 14-17). Tot prin punerea mâinilor, Sfântul Apostol Pavel împărtășește pe Duhul Sfânt și ucenicilor Sfântului Ioan Botezătorul pe care după ce mai întâi i-a botezat (Fapte 19, 1-6). Mai exista o taină anume preoția, care se împărtășea tot prin punerea mâinilor. Iar apoi, ca să nu se dea naștere la confuzii și neînțelegeri, punerea mâinilor a rămas numai în rânduiala pentru sfințirea preoților, iar Sfântul Mir se săvârșește numai prin ungere. Despre taina ungerii cu Sfântul Mir ne vorbesc limpede și pe înțeles Apostolii Ioan și Pavel. Sfântul Apostol Ioan scrie: „Voi ungere aveți de la Cel Sfânt și știți toate”. Și continuă: „Cât pentru voi, ungerea, care ați primit-o de la Dumnezeu rămâne întru voi și n-aveți trebuință ca să vă învețe cineva, ci precum ungera

Lui vă învață despre toate și învățătura aceasta este adevărată și nu minciună, rămâneți întru El precum va învățat” (I Ioan 2, 20, 27). Această ungere despre care este vorba în aceste două citate nu este altceva decât „pecetluirea” cu Darul Duhului Sfânt, care ne luminează mintea să pricepem, ne înflăcărează inima să iubim și ne întărește voința să urmăm adevărul Evangheliei (Ioan 14, 26; 16, 13).

Sfântul Apostol Pavel scrie despre Taina Sfântului Mir când le aduce aminte efesenilor că au fost „pecetluiți cu Duhul Sfânt al făgăduinței” (Efeseni 1, 13; 4, 30; Ioan 2,28); când vorbește evreilor despre ungera „cu untdelemnul bucuriei” (Evrei 1,9) și mai ales atunci când cu deosebire mărturisește Corintenilor despre „arvuna” Duhului Sfânt, zicând: „Iar cel ce ne întărește pe noi împreună cu voi, în Hristos, și cel ce ne-a uns pe noi: Dumnezeu este, care ne-a și pecetluit pe noi și a dat arvuna Duhului în inimile noastre” (II Corinteni 1, 21-22; 5, 5). Sfântul Apostol Pavel folosește aici patru cuvinte prin care vrea să ne arate lucrarea Sfântului Duh prin taina Sfântului Mir, dorind ca prin aceasta să ne spună că Sfântul Mir ne unge, ne pecetluiește, ne întărește și dă arvuna Duhului Sfânt în inimile noastre. Sfântul Mir se face din untdelemn curat de măslină, amestecat cu vin curat și cu multe și felurite balsamuri, mirodenii și aromate-38 la număr-dintre care cele mai multe sunt produsul sau esența unor arbuști și plante care cresc în Orient ca de exemplu: arborele de mir (mirtul), irisul, aloele, terebintul, arborele de lămâie, ș.a. După o veche tradiție statornicită în Biserica Ortodoxă amestecul materialelor din care este făcut sfântul Mir se pregătește și se fierbe cu o rânduială în primele trei zile din săptămâna Sfințelor Patimi. Acesta este apoi sfințit de către soborul tuturor episcopilor inclusiv arhieriei vicari din țară, în frunte cu Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în Joia din săptămâna Sfințelor Patimi la Liturgia Sfântului Vasile cel Mare. După aceea se împarte prin Mitropoliți și Episcopi tuturor bisericilor, spre a fi folosit de către episcopi la sfințirea bisericilor și antimiselor, iar de către preoți la Taina Mirungerii. Fără de el, Taina Mirunge-

rii nu s-ar putea săvârși. Fiind sfințit de către episcopi și mitropoliți, care sunt urmașii legiuți ai Sfinților Apostoli la conducerea Bisericii. Sfântul și Marele Mir are puterea și harul pe care o avea însăși punerea mâinilor Sfinților Apostoli peste primii creștini după cum ne mărturisește Sfântul Simeon al Tesalonicului și Sfântul Nicolae Cabasila în cartea a III-a „Despre viața în Hristos” tradusă în românește de Teodor Bodogae, p.71. El nu este numai un semn văzut al darurilor și al puterii Sfântului Duh ci chiar purtător și transmitător al acestor daruri și al acestei puteri. Prin sfințirea cu El a Sfintei Mese din bisericile noastre acesta devine izvor de sfințenie, altar sfânt, pe care se săvârșește jertfa cea fără de sânge a Sfintei Liturghii și de la care sfinții slujitori își primesc puterea sfințitoare și slujitoare prin Taina Hirotoniei.

Prin numărul mare și varietatea mirodeniilor și a balsamurilor din care este făcut, Sfântul Mir simbolizează mulțimea și felurimea darurilor și a puterii Sfântului Duh, care pun în lucrare diferitele virtuți creștine ca de pildă: darul evlaviei și al rugăciunii, al dragostei, al smereniei și al înțelepciunii. El este în același timp și pecetea lui Hristos despre care Solomon a zis, proorocind: „Mir vărsat este numele Tău” (Cântarea Cântărilor 1, 2). În Țara Românească sfințirea Sfântului și Marelui Mir s-a făcut pentru prima oară de către Sinodul Bisericii Ortodoxe Române la Mitropolia din București la data de 25 martie 1882 (la sărbătoarea Bunei Vestiri). Din anul 1921 Biserica noastră a oferit Sfântul Mir și Bisericii soră din Bulgaria, până la reînființarea Patriarhiei Bulgare și la recunoașterea autocefaliei acesteia de către Patriarhia din Constantinopol în anul 1945. Creștinul adevărat, creștinul botezat, trebuie să știe că o dată ce este botezat are pe Hristos în inimă și o dată ce este miruit cu Sfântul Mir are pe Duhul Sfânt în inimă. Să fim oameni cinstiți, creștini buni, iubitori de Dumnezeu, de Biserică și de frați; să creștem în Hristos, să rodim în viața noastră darurile Duhului Sfânt și să nu ne lăsăm amăgiți de glasurile înșelătoare ale proorocilor mincinoși.

Ioan Claudiu MOCA

Două susțineri de teze doctorale la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad

În ziua de 26 septembrie a.c., doi absolvenți ai Școlii doctorale din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea”, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, și-au prezentat cercetările lor în fața comisiilor de doctorat, de față fiind și Înaltpreasfințitul dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscopul Aradului, alături de care s-a aflat și preacuviosul protosinghel Iustin Popovici, consilier eparhial cultural. Din aceste Comisii au făcut parte preotul profesor Constantin Rus (Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad), în calitate de președinte, preotul profesor Ștefan Buchiu (Universitatea din București), preotul profesor Dumitru Megheșan (Universitatea din Oradea), precum și preotul profesor Cristinel Ioja (Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad), în calitate de membri.

Prima lucrare a fost prezentată de către preotul Achim Alin Nicușor a abordat tema: „Ontologie și personalism în teologia părintelui Dumitru Stăniloae și a profesorului Christos Yannaras”, teză elaborată sub coordonarea preotului profesor Ioan Tulcan.

Din prezentarea susținută în fața comisiei am reținut următoarele: „Lucrarea intitulată Ontologie și Personalism în teologia părintelui Dumitru Stăniloae și a profesorului Christos Yannaras, își propune să evidențieze modul în care au fost percepuți termenii de ontologie și persoană la începutul secolului al

XX-lea, în Biserică, și nu numai, și evoluția înțelesului acestor termeni, pe baza mișcărilor sociale, culturale și teologice din prima jumătate a secolului respectiv. Analiza acestei evoluții terminologice, ca sens, nu se dorește a fi una istorică, ci mai ales una dogmatică, însă nu se poate face abstracție, pentru o mai bună înțelegere, nici de situația istorică și mișcările culturale specifice timpului respectiv. În lumina celor prezentate în lucrare, se dorește expunerea cât mai exactă a situației nefavorabile vieții duhovnicești din Biserică în general, dat fiind faptul existenței unor influențe nefaste care erau integrate în viața Bisericii, atât la nivel academic, cât și la nivelul vieții duhovnicești personale”.

A doua lucrare a fost prezentată de preotul Ioan Lazăr care a abordat tema: „Gnoseologia ortodoxă ca experiență a lui Hristos cel înviat, în textele liturgice ale *Penticostarului*”, teză elaborată sub coordonarea preotului profesor Ioan Tulcan.

Din prezentarea susținută în fața comisiei am reținut următoarele: „Lucrarea de față urmărește să scoată în evidență experiența cunoașterii lui Dumnezeu, prezentată în imnele liturgice ale Penticostarului, fiind o cercetare interdisciplinară care îmbină Teologia Dogmatică cu Teologia Liturgică și cu Teologia Mistică. În Ortodoxie, credinciosul a văzut în cultul Bisericii mai înainte de toate un mijloc de sfințire și de mântu-

ire a sufletului. Adevărurile de credință învățate din imnele liturgice devin îndrumare de viață duhovnicească. Mărturisirea adevărului de credință prin imnele bisericii, face ca el să devină doxologie, și pregătește sufletul pentru întâlnirea cu Dumnezeu. Măreția slujbelor, mai ales la sărbătoarea Învierii Domnului, copleșește sufletul și trezește dorul după Dumnezeu. Imnografia redau prin imnele Penticostarului împrejurările învierii precum și mesianitatea și dumnezeirea Mântuitorului Hristos. Relația dintre dogmă, cult și cunoaștere presupune este o relație de susținere reciprocă, în folosul mântuirii credincioșilor care participă la

Penticostar. Dogmele au fost mai întâi adevăruri revelate care apoi au fost formulate de către Sinoadele Bisericii, sub inspirația Duhului Sfânt. Dogmele se întemeiază pe Sfânta Scriptură și pe Tradiția dumnezeiască, dar sunt definite și formulate de Biserică”.

În urma sesiunii de întrebări și răspunsuri, realizată cu fiecare candidat în parte, Comisia le-a acordat titlul de doctor, ceremonia fiind împlinită și cu depunerea jurământului.

În cuvântul Său, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei a subliniat importanța temelor tratate, în aceste teze de doctorat, atât pentru teologia actuală, cât și pentru viața Bisericii,

fapt pentru care i-a felicitat pe candidați, dorindu-le mult spor în viitoarea activitate pastoral-misionară.

Părintele decan, profesorul Cristinel Ioja, a adresat un cuvânt de mulțumire Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Timotei, pentru prezența și susținerea Sa arătată față de această instituție teologică a Bisericii. De asemenea, le-a mulțumit și membrilor Comisiei pentru prezență, evocând faptul că obținerea titlului de doctor de către preotul Ioan Lazăr, în calitatea sa de duhovnic al Facultății, sporește calitatea academică a corpului profesoral din școala teologică arădeană.

Pr. Filip ALBU

Judecarea aproapelui după propriile criterii este dovada mândriei

Omul mântat de cugetarea trupească nu poate nicicum să judece drept – nici despre propria lui stare launtrică, nici despre starea aproapelui. El judecă despre sine însuși și despre ceilalți după felul în care se închipuie el însuși pe sine și după felul în care îi apar ceilalți pe dinafară, potrivit cugetării sale trupesti – bineînțeles, greșit; și de aceea pe unul ca acesta l-a numit Cuvântul lui Dumnezeu, pe bună dreptate, fățarnic. Creștinul, după ce

a fost tămăduit prin Cuvântul lui Dumnezeu și Duhul lui Dumnezeu, primește o vedere dreaptă a propriei sale întocmiri sufletești și a întocmirii sufletești a aproapelui.

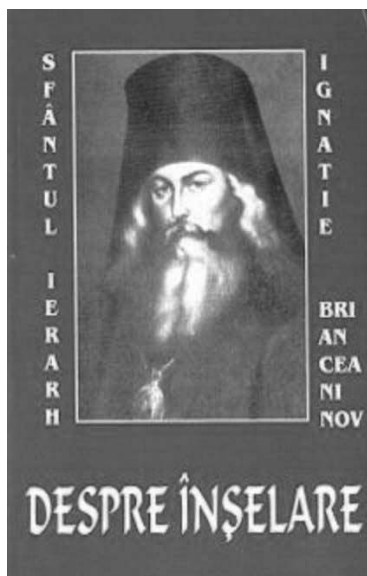
Cugetarea trupească, lovind ca o bârnă pe aproapele care a greșit, întotdeauna îl tulbură, nu arareori îl pierde, niciodată nu aduce și nici nu poate aduce folos, nu are nici un pic de putere asupra păcatului. Dimpotrivă, cugetarea duhovnicească lucrează nu-

mai asupra neputinței sufletești a aproapelui, miluindu-l, tămăduindu-l și mântuindu-l. Este vrednic a fi luat în seamă faptul că, după dobândirea înțelegerii duhovnicești, neajunsurile și păcatele aproapelui încep să apară de o foarte mică însemnătate, răscumpărate fiind de Mântuitorul și lesne de tămăduit prin pocăință – aceleași greșeli și neajunsuri care pentru înțelegerea trupestă păreau necuprins de mari și însemnate. Apare lesne de văzut că această

cugetare trupestă le dădea o însemnătate atât de uriașă pentru că ea însăși este bârnă.

Cugetarea trupestă vede la aproapele păcate care nu sunt nicidecum: din această pricină, cei atrași de râvna lipsită de judecată au căzut adesea în clewetirea aproapelui și s-au făcut unealtă și jucărie a duhurilor căzute.

(Sfântul Ignatie Briancianinov, *Despre înșelare*, Editura Egumenița, 2010, Galați, pp. 13-14)

ȘTIRI

Sfinții Ioan Evanghelistul și Neagoe Basarab sărbătoriți la Catedrala Veche din Arad

Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, arhiepiscop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a oficiat astăzi, 26 septembrie 2017, Sfânta Liturghie în Catedrala Veche a Aradului. Slujirea Preasfinției Sale a fost prilejuită de pomenirea Sfântului Apostol Ioan Evanghelistul și Teologul și a Sfântului Neagoe Basarab, domnitorul Țării Românești. La sfârșitul Dumnezeieștii Liturghii ierarhul a rostit un cuvânt de învățătură prezentând viața și fapte celor doi sfinți prăznuiți, ca unii care reprezintă fiecare o dimensiune a trăirii creștine: unul ucenic al Mântuitorului, iar celălalt din neamul românesc, ajuns domnitor al Țării Românești, apărător și sprijinitor al credinței ortodoxe. Preasfinția Sa a adus în memoria celor prezenți principalele momente din viața Sfântului Apostol Ioan, ca unul care a participat la evenimente cu totul deosebite din activitatea pământească a Mântuitorului.

La fel, s-a amintit de propovăduirea sa în Asia Mică, mai precis în Efes și de scrierile sale păstrate de Biserică din care transpare învățătura sa de bază, adică iubirea. Aceasta cu referință și la pericopele zilei care scot în evidență centralitatea iubirii, iubirea lui Dumnezeu față de lume și iubirea cu care și noi suntem datori să răspundem lui Dumnezeu și semenilor noștri. Cel de-al doilea sfânt cinstit astăzi a fost amintit în cuvântul Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, evidențiindu-se formarea sa duhovnicească, educația primită în Mănăstirea Bistrița și totodată, legătura Sfântului Neagoe cu Sfântul Nifon, mitropolit al Țării Românești și patriarh al Constantinopolului. Bine credinciosul Voievod rămâne un model de domnitor, a subliniat ierarhul, înșirând principalele ctitorii, dar și sprijinul oferit mănăstirilor din Sfântul Munte și de la Locurile Sfinte. Nici opera sa nu a fost trecută cu vederea, care, după cum evidențiază Preasfinția Sa, depășește cadrul unui tratat social-politic, cuprinzând îndemnuri morale și creștine valabile până astăzi. Anul acesta cinstirea Sfântului Neagoe este cu totul deosebită deoarece se împlinesc 500 de ani de la târnosirea Mănăstirii Curtea de Argeș, precum și de la canonizarea Sfântului Nifon.

Din soborul liturghisitorilor au făcut parte PC Părinte Flavius Petcuț, Protopop al Aradului, PC Părinte Traian Micoroi, Parohul Catedralei Vechi și PC Diacon Mircea Proteasa. Răspunsurile au fost date de către protopsalții catedralei.

Bindecuvântare de lucrări noi la Mănăstirea Ferede

În Duminica a XVIII-a după Rusalii, obștea Mănăstirii Ferede s-a bucurat de vizita Întâistătătorului Arhiepiscopiei Aradului, a Înaltpreasfințitului Părinte Timotei.

Înconjurat de un ales sobor de ieromonahi, preoți și diaconi, Chiriarhul a săvârșit Sfânta Liturghie în prezența unui număr mare de pelerini.

În cuvântul de învățătură, Înaltpreasfinția Sa a vorbit despre „Întâietatea celor spirituale”, înaintea celor materiale (în baza citirilor de la 2 Cor. 9; Lc. 5), temă avută în vedere și la Cazania zilei, aici oprind cu precădere asupra simbolurilor celor relatate în pericopele zilei, adică „marea vieții” și „corabia Bisericii”; „mrejele pescarilor” și „calea apostolatului”; „mulțimea peștilor”, închipuind pe credincioșii purtători ai numelui Mântuitorului în ascultarea cuvântului dumnezeiesc, umplând sfintele locașuri cu aceea de a se asocia jertfei pe care Biserica o aduce mereu lui Dumnezeu în urma Aceluia ce este Călăuzitorul pe calea mântuirii. În contextul citirilor din duminicile și sărbătorile premergătoare ca și a momentului binecuvântării lucrărilor din incinta mănăstirii, se reamintește în Biserică mijlocirea Maicii Domnului, puterea Sfintei Cruci ca și comuniunea celor sfinți spre folosul tuturor celor ce urmează calea cerului, a subliniat Înaltpreasfințitul părinte Timotei.

La Sfânta Liturghie au participat un număr însemnat de credincioși deoarece în această duminică, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a sfințit o cruce de la intrarea în mănăstire, clopotnița și noul altar de vară cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din curtea mănăstirii, ridicată prin osteneala și permanența implicare a părintelui stareț și cu sprijinul bunilor credincioși care frecventează cu regularitate această oază de liniște.

În încheiere, Înaltpreacuviosul Arhimandrit Ilarion Tăucean, starețul sfintei mănăstiri, a mulțumit Ierarhului pentru participare și pentru întreaga purtare de grijă arătată cu consecvență soborului și nevoilor mănăstirii, de asemenea, clericilor prezenți și pelerinilor care cercetează acest binecuvântat așezământ monahal.

Slujire arhierescă în parohia Vinga

În Duminica a XVIII-a după Rusalii, la orele dimineții Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a poposit în Parohia Vinga, Protopopiatul Arad.

Aici, Ierarhul a fost întâmpinat în fața bisericii de preotul paroh Răzvan Sas, care a rostit și cuvântul de bun-venit, de preotul Liviu Suciuc care a păstorit această comunitate timp de 40 de ani și de Primarul comunei Sorin Negrei alături de numeroși credincioși. Conform tradiției, copiii și tinerii din comună, îmbrăcați în frumosele straie populare, specifice zonei, l-au întâmpinat pe Ierarh cu pâine și sare oferindu-i flori.

În cuvântul de învățătură, Preasfinția Sa a evidențiat faptul că „biserica este construită în formă de corabie și clopotul și toaca sunt semne care ne aduc aminte că începe slujba la biserică, de aceea se trag dimineața la Utrenie, la Sfânta Liturghie și la Vecernie pentru a ne aduce aminte că în biserică începe slujba. Părinții îmbunătățiți spuneau că atunci când auzim clopotul sau toaca să ne îndreptăm către biserică pentru că, corabia pleacă, se depărtează de la pământ, de la liman. Dacă nu ajungem la timp este ca și cu trenul pe care îl pierdem, dacă nu ajungem la timp la gară, îl

pierdem și trebuie să așteptăm altul dacă mai vine. Așa și cu biserica, trebuie să ajungem la timp, dacă ajungem mai târziu ne folosim puțin sau deloc, depinde de starea noastră sufletească, însă alergând după corabie putem să o prindem din urmă, adică trebuie să participăm la toată slujba de la început la final, așa ne aflăm împreună cu Hristos Domnul în Biserica Sa pe care o păstorește și o conduce. Biserica este adunarea credincioșilor botezați în numele Sfintei Treimi și care cred în Hristos.”

La finalul Sfintei Liturghii, părintele paroh a mulțumit Ierarhului pentru binecuvântare și împreună slujire, oferindu-i o broșură cu monografia Parohiei Vinga.

Consfătuirea profesorilor de religie ortodoxă din Arad

La data de 22 septembrie s-au desfășurat în Aula „Pr. Dr. Ilarion V. Felea” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad, consfătuirile profesorilor de Religie din județul Arad. La prezidiu s-au aflat ÎPS dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscop al Aradului, protos. Dr. Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, prof. Anca Stoenescu, Inspector școlar general al Inspectoratului Școlar Județean Arad, PC diac. Florin Sirca, inspector pentru disciplina Religie la Inspectoratul Școlar Județean Arad și PC arhidiac. Tiberiu Ardelean, Inspector bisericesc la Centrul Eparhial. Au fost prezenți profesorii de Religie din județul Arad. Părintele inspector Florin Sirca a prezentat raportul de activitate pe anul școlar 2016-2017, felicitând pe profesorii de religie pentru activitatea desfășurată. Anul școlar 2017-2018 debutează cu 143 de cadre didactice la disciplina religie ortodoxă, dintre care 13 clerici și 130 mireni. Profesorii care au obținut gradații de merit, vor susține activitate metodică în anul curent.

În ceea ce privește problema auxiliarelor, doar cele avizate de Ministerul Educației Naționale pot fi folosite la ora de religie. Profesorii au fost sfătuiți să obțină acordul părinților înaintea utilizării acestor auxiliare.

Este prezentată și noutatea anului școlar 2017-2018, în ceea ce privește conținutul învățării pentru clasa a V-a și anume „Compendiul introductiv pentru gimnaziu”. Profesorii au fost sfătuiți să-și întocmească planificările în funcție de acest compendiu, ce oferă o resursă de învățare pentru primele 8 săptămâni la disciplina religie ortodoxă

Toți profesorii au fost îndemnați să participe la activitățile metodice și la alte activități desfășurate în cadrul unităților de învățământ de care aparțin.

În continuare prof. Anca Stoenescu, Inspector școlar general al Inspectoratului Județean Arad și-a exprimat atașamentul față de Facultatea de Teologie Ilarion V. Felea din Arad, a cărei studentă a fost, adresând felicitări directorilor și profesorilor de religie pentru activitatea desfășurată. Aceasta i-a încurajat pe cei prezenți la apărarea religiei ortodoxe și limbii române, pentru apărarea identității naționale.

ÎPS Arhiepiscop dr. Timotei Sevcicu a vorbit despre legătura indisolubilă dintre biserică și școală, îndemnând la colaborarea profesorilor de religie cu preoții din parohie. Acesta a felicitat pe cei ce vor să continue dialogul dintre știință și religie, așa cum e prezentat în revistele de teologie, dar remarcă prezența pericolului de a confunda duhovnicia cu psihologia.

Înaltpreasfințitul atrage atenția asupra problemei actuale a regresiei adolescenților de la Taina Sfintei Împărtășanii și îi îndrumă pe profesorii de religie să mediteze asupra acestei probleme.

În încheierea consfătuirii a fost distribuit numărul 2 (25) al Revistei de metodică și spiritualitate a profesorilor de Religie „Catehetul”, cât și revista eparhială „Biserica și Școala”.

(Știrile au fost preluate de pe site-ul episcopiaaradului.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU
Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.